

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ДОВІРИ КЛІЄНТА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

Професійний успіх адвоката давно перестав вимірюватися лише виграними справами. У сучасній правовій культурі результативність правничої допомоги нерозривно пов'язана з тим, наскільки стійкими є довіра клієнта і репутаційний капітал самого адвоката. Ці параметри не виникають спонтанно: вони вибудовуються через прогнозовану етичну поведінку, коректну комунікацію, доказове мислення та суворе дотримання законодавчих приписів щодо незалежності, конфіденційності й конфлікту інтересів. Конституційна гарантія права кожного на професійну правничу допомогу постає не лише як формальна норма, а як етична рамка, що зобов'язує адвоката забезпечувати клієнтові максимальний рівень правової безпеки та процесуальної турботи.

Довіра клієнта — це завжди баланс між очікуваннями і передбачуваністю професійних рішень. Її ядро формує прозоре інформування клієнта про правові позиції, ризики та альтернативи дій у справі, а також дисципліна виконання доручення згідно з законом. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає фундаментальні принципи професії: незалежність, верховенство права, законність, конфіденційність і уникнення конфлікту інтересів[1]. Саме ці принципи перетворюють правову послугу на «договір довіри», в межах якого адвокат зобов'язаний діяти розумно, добросовісно і виключно в інтересах клієнта, зберігаючи професійну автономію від стороннього тиску. Практичний наслідок — послідовність і відтворюваність рішень: клієнт бачить не ситуативну імпровізацію, а методичну роботу в межах закону.

Етичний імператив конфіденційності є ключовою умовою для формування відвертого адвокат—клієнтського діалогу. Без гарантії таємниці клієнт не розкриє повний фактаж, а без фактів не буде ні правильної кваліфікації, ні ефективної стратегії. Закон «Про інформацію» прямо відносить відомості з обмеженим доступом до категорії конфіденційної інформації, що охороняється у спосіб, встановлений законом, а отже адвокат має будувати внутрішні процедури захисту даних: регламенти доступу, мінімізацію кола обізнаних осіб, контроль за електронними каналами комунікації, верифікацію контрагентів і використання шифрування [2]. Коли клієнт бачить, що його дані

обробляються за чіткими правилами, довіра перестає бути емоцією і стає раціональною оцінкою ризиків.

Додатковий рівень довіри забезпечує належне виконання вимог у сфері персональних даних. Правила чесної обробки, визначені законом, зобов'язують адвоката збирати лише ті дані, які дійсно необхідні для досягнення правової мети, зберігати їх не довше, ніж потрібно, і гарантувати права суб'єкта — доступ, виправлення, обмеження обробки в передбачених випадках.

Етика комунікації — ще один вимір ефективності. Клієнт має знати, що відбувається зі справою сьогодні і що буде зроблено завтра. Регулярні звіти про виконану роботу, логічні пояснення змін у тактиці, чесні прогнози щодо тривалості й вартості — це практики, які мінімізують когнітивну невизначеність і знижують емоційний тиск. Водночас професійна етика не допускає створення завищених очікувань: адвокат зобов'язаний чітко відмежовувати ймовірнісні оцінки від гарантій результату, щоб не трансформувати довіру у залежність від обіцянок. Такий підхід зміцнює процесуальний союз і формує положення про «інформовану згоду клієнта» на обрану стратегію.

Конфлікт інтересів — випробування етики на практиці. Він може бути явним (попереднє представництво протилежної сторони) або латентним (фінансові чи особисті зв'язки, що створюють ризик упередженості). Ефективність адвоката в цій площині визначається не риторикою, а процедурами: обов'язковим первинним скринінгом конфліктів, письмовою фіксацією відмови від доручення, внутрішньою «китайською стіною» у випадках, коли допускається паралельна робота різних команд у межах однієї фірми, та документальним підтвердженням поінформованості клієнта.

Не менш важливим є управління доказами. Етична вимога не подавати завідомо неправдиві відомості і не схилати свідків до викривлень реальності поєднується з процесуальною майстерністю роботи з джерелами доказів. Адвокат, який грамотно вибудовує ланцюг доказування, дбає про допустимість і належність доказів, забезпечує незмінність електронних слідів та коректно оформлює клопотання, демонструє клієнтові професійний перфекціонізм. Такі дії не лише підвищують шанси на успіх у справі, а й укріплюють репутаційну довіру, оскільки показують, що результат досягається правовими засобами, а не «сірою практикою».

Етика гонорарної політики та прозорість фінансових відносин також є маркерами ефективності. Чітка структура гонорару, погодинна або змішана модель, детальний облік часу та витрат, попередні кошториси на процесуальні дії, погодження додаткових витрат — усе це свідчить про повагу до клієнтського інтересу і дисциплінує самого адвоката. Коли клієнт розуміє, за що платити, він легше приймає

складні процесуальні рішення, а рівень конфліктності значно зменшується.

Стійкість довіри формується також через відповідальне публічне позиціонування. Коментарі для медіа, присутність у цифровому середовищі, участь у професійних заходах мають бути обережними, щоб не нашкодити справі, не розкрити конфіденційних даних і не створити враження тиску на суд. Культура стриманості і дотримання норм щодо поширення інформації — це не «самоцензура», а прояв поваги до змагальності, презумпції невинуватості і приватності клієнта. Довіра тут корелює з відчуттям безпеки й професійної гідності.

У підсумку, ефективність адвокатської діяльності постає як інтегральний показник, що складається з трьох взаємопов'язаних компонентів: юридичної якості (правильна кваліфікація, сильна доказова стратегія, грамотні процесуальні дії), етичної надійності (конфіденційність, незалежність, відсутність конфлікту інтересів, чесна комунікація) і регуляторної відповідності (дотримання приписів Конституції, профільного закону про адвокатуру, інформаційного та процесуального законодавства). Саме на перетині цих площин виникає тверда довіра клієнта — не як емоційна симпатія, а як раціональна впевненість у тому, що його інтерес захищає професіонал, який працює в межах права та найвищих стандартів професії.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 27.10.2025).
2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 27.10.2025).

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент *Храпенко Олена Олегівна*

Бандурова В. С.

Етичні стандарти щодо адвоката: проблеми дотримання
та дисциплінарна практика 410

Баран А. С.

Професійна етика адвоката та медіатора: зміст
та співвідношення 414

Вареник В. О.

Адвокатська таємниця як основа професійної етики
та гарантія права на захист 418

Горовий В. С.

Професійна етика адвоката як моральний орієнтир сучасної
правової держави 420

Гаджисв А. М.

Софт скілс навички як складова професійної етики адвоката . . . 423

Гринюк К. О.

Етика адвоката в контексті відносин з клієнтом 426

Гудзюк Ю. Б.

Професійна етика адвоката у справах, пов'язаних
із корупцією 428

Джигирей В. В.

Етичні аспекти поведінки адвоката у судовому засіданні 432

Дмитрук Д. О.

Порушення принципу уникнення конфлікту інтересів
як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності . . . 436

Долженко Ю. В.

Проблема дотримання адвокатської етики у змагальному
процесі 439

Донець К. О.

Адвокатська таємниця: правові та моральні аспекти
збереження конфіденційності 443

Заборська К. А.

Ефективність адвокатської діяльності крізь призму довіри
клієнта та професійної етики 446

Загнітко А. В.

Конфлікт інтересів в адвокатській діяльності: етичні виклики
та шляхи їх подолання 449